

Zrównoważone finansowanie – fakty i mity

SPIS TREŚCI

- Słowo wstępne **2**
- Zrównoważone finansowanie **3**
- Fakty i mity **6**
- Podsumowanie **17**
- O Partnerach **18**

ORGANIZATOR

PARTNER MERYTORYCZNY

PARTNER

W ciągu trzydziestu lat funkcjonowania Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie wielokrotnie wyznaczała kierunki w zakresie działań mających wpływ na budowanie świadomości zrównoważonego inwestowania. W 2002 r. zostały wprowadzone po raz pierwszy zasady ładu korporacyjnego, zaś w latach 2009-2019 był publikowany RESPECT Index, który w 2019 roku został zastąpiony przez indeks WIG-ESG. GPW od 2013 roku jest członkiem inicjatywy Sustainable Stock Exchanges, a od 2020 United Nations Global Compact. W maju 2021 roku został opublikowany przewodnik „Wytyczne do raportowania ESG”. GPW, tak jak inne rozwinięte rynki, odpowiada na zmieniające się potrzeby i zobowiązania w obszarze ESG.

Izabela Olszewska,

członek Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych

Zmiany, które obserwujemy obecnie w Unii Europejskiej, związane z transformacją gospodarki na rzecz zrównoważonego rozwoju niosą za sobą szereg wyzwań dla firm. Przede wszystkim jednak dają szansę – przygotowywany w UE spójny system zrównoważonego finansowania, w tym raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju tworzy nie tylko ramy, ale też daje konkretne narzędzia i wskaźniki, które mogą zostać wykorzystane przez firmy na rzecz własnej transformacji i zrównoważonego rozwoju. Unijny system może być też drogowskazem i wskazówką także dla tych firm, które tę transformację dopiero zaczynają. Równocześnie, mimo faktycznego porządkowania tematyki zrównoważonego finansowania w UE, pojawiająca się duża ilość informacji, danych, regulacji i zmian na pewno powoduje poczucie chaosu i niepewności oraz rodzi wątpliwości. Wierzę, że publikacja „Zrównoważone finansowanie – fakty i mity” rozwieje chociaż część z nich.

dr Aleksandra Stanek-Kowalczyk,

dyrektorka zarządzająca SAPERE Sustainable Business Solutions

W obliczu kryzysu klimatycznego, w Europie wdraża się szereg nowych regulacji, które mają zmobilizować sektor finansowy do skutecznego wspierania zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Santander Bank Polska zdaje sobie sprawę z roli, jaką może odegrać w procesie transformacji gospodarki. Poprzez oferowanie zrównoważonego finansowania może motywować przedsiębiorców do skupiania się nie tylko na zyskach, ale również na konsekwencjach wdrażanych inwestycji.

W ciągu ostatnich dwóch lat nasz bank zaproponował swoim klientom takie produkty, jak pierwszy w Polsce kredyt ESG linked (Environmental, Social and Governance) oparty na ocenie zaangażowania kredytobiorcy w obszarze zrównoważonego rozwoju, zrównoważone obligacje czy IRS oparty o wskaźniki ESG. Jednocześnie bank dostosowuje swoją politykę kredytową do oczekiwań rynku i regulatorów oraz zwiększa swoje zaangażowanie w inwestycje OZE. To tylko część, a w zasadzie początek działań, które podejmujemy w ramach zrównoważonego finansowania i naszego wkładu w realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu.

Michał Gajewski,

Prezes Zarządu Santander Bank Polska

Zrównoważone finansowanie

Racjonalna kosztowo, sprawiedliwa oraz zrównoważona społecznie i środowiskowo transformacja społeczno-gospodarcza wymaga nie tylko ambitnych celów, ale także odpowiednich zasobów, pozwalających cele te osiągnąć. Dlatego też, już w marcu 2018 roku, Komisja Europejska przedstawiła **Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego**¹.

Dziesięciopunktowy plan został opracowany, aby wesprzeć transformację unijnej gospodarki poprzez:

1. ukierunkowanie przepływów kapitału na zrównoważone inwestowanie celem osiągnięcia zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu;

2018: PODSTAWY UNIJNYCH RAM NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONYCH FINANSÓW

Wspólna klasyfikacja działalności gospodarczej, która w istotny sposób przyczynia się do realizacji celów środowiskowych, przy zastosowaniu kryteriów naukowych.

- [Rozporządzenie w sprawie taksonomii: przyjęte w dniu 18 czerwca 2020 r](#)

Kompleksowy system ujawniania informacji, zarówno dla instytucji niefinansowych, jak i finansowych, w celu zapewnienia inwestorom informacji niezbędnych do dokonywania wyborów w zakresie zrównoważonych inwestycji:

- [Rozporządzenie w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym finansowaniem \(SFDR\) obowiązuje od marca 2021 r.](#)
- [Dyrektywa w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju \(CSRD\) zaproponowana przez Komisję w kwietniu 2021 r.](#)
- [Preferencje dotyczące zrównoważonego rozwoju: przyjęte przez Komisję w kwietniu 2021 r.](#)

Szeroki zestaw narzędzi dla firm, uczestników rynku i pośredników finansowych w celu opracowania zrównoważonych rozwiązań inwestycyjnych, przy jednoczesnym zapobieganiu greenwashingowi:

- [Rozporządzenie UE w sprawie unijnych klimatycznych wskaźników referencyjnych ma zastosowanie od kwietnia 2020 r.](#)
- [Standard dotyczący europejskich zielonych obligacji \(EuGB\) zaproponowany przez Komisję w lipcu 2021 r.](#)

Źródło: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Strategy for Financing the Transition to a Sustainable Economy, COM(2021) 390 final

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>

- zarządzanie ryzykiem finansowym wynikającym ze zmiany klimatu, wyczerpywania się zasobów, degradacji środowiska oraz kwestii społecznych;
- wspieranie przejrzystości i podejścia długoterminowego w działalności finansowej i gospodarczej.²

Plan stał się podstawą dla unijnej polityki zrównoważonego finansowania, w ramach której zostały zdefiniowane trzy filary tworzące ramy zrównoważonego finansowania UE:

- TAKSONOMIA** - system klasyfikacji zrównoważonej działalności gospodarczej
- UJAWNIEŃ** - ramy raportowania dla przedsiębiorstw finansowych i niefinansowych
- NARZĘDZIA** inwestycyjne, w tym benchmarki, standardy i znakowanie³

Podstawą systemu zrównoważonego finansowania UE jest **taksonomia**⁴ – unijny system klasyfikacji, pozwalający określić czy dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona, czy nie.

W ramach drugiego filaru, na przedsiębiorstwa finansowe oraz niefinansowe zostały nałożone dodatkowe wymagania w zakresie **raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju**. Celem jest ułatwienie podejmowania decyzji inwestorom w oparciu o kryteria zrównoważonego rozwoju

Trzeci filar, to **zestaw narzędzi inwestycyjnych**, w tym benchmarki, standardy i oznakowanie. Ma za zadanie pomóc uczestnikom rynku finansowego zapewnić zgodność ich strategii inwestycyjnych z celami środowiskowymi i klimatycznymi UE.

W celu wdrożenia przyjętych przez UE w ramach każdego z filarów rozwiązań oraz narzędzi, zostały opracowane propozycje konkretnych regulacji, które budują spójny system zrównoważonego finansowania UE.

W grudniu 2019 roku Komisja Europejska ogłosiła **Europejski Zielony Ład** – ambitną strategię, w ramach której zobowiązała się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do roku 2050 i przekształcenia Europy w sprawiedliwe i dostatnie społeczeństwo o nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyj-

nej gospodarce. Realizacja tak ambitnej strategii wymaga zaangażowania znacznych środków finansowych, nie tylko publicznych, ale też prywatnych, dlatego też, Komisja zapowiedziała przedstawienie odnowionej strategii zrównoważonego finansowania.

Przedstawiona w lipcu 2021 roku **Strategia finansowania przejścia na zrównoważoną gospodarkę**, uwzględnia zmiany, które zaszły w otoczeniu od roku 2018, ale też wnioski wyciągnięte przez samą Komisję Europejską z prac nad tworzeniem unijnej polityki zrównoważonego finansowania. W strategii zostały wskazane cztery priorytety w ramach których niezbędne są dalsze działania, tak, aby unijny system finansowy w pełni wspierał transformację gospodarki na bardziej zrównoważoną: Finansowanie transformacji do zrównoważonego rozwoju, Inkluzywność, Sektor finansowy – odporność i wkład, Globalne ambicje (patrz: rys. Strategia finansowania przejścia na zrównoważoną gospodarkę, str. 5).

Strategia podkreśla nie tylko konieczność **finansowania transformacji na rzecz zrównoważonego rozwoju**, ale też zadbania o **włączenie** i uwzględnienie w tym procesie, poprzez dostęp do zrównoważonego finansowania, także małych i średnich przedsiębiorstw. Zwraca uwagę na rolę **sektora finansowego** i jego możliwy wkład w realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu przy równoczesnej możliwości zapewnienia większej odporności tego sektora. Strategia podkreśla znaczenie i konieczność dalszej współpracy na rzecz międzynarodowego konsensusu i ustanowienia **globalnej agendy zrównoważonego finansowania**.

Podejmowane w ramach Unii Europejskiej w ostatnich latach działania charakteryzują się kompletnością i całościowym podejściem do uporządkowania tematyki zrównoważonego finansowania. W efekcie opracowywanych jest szereg regulacji, które dotyczą zagadnień ESG, z którymi część przedsiębiorstw nie miała wcześniej styczności, ponieważ nie uwzględniała ich w swoich działaniach, bądź robiła to w sposób wybiórczy. To powoduje, że wśród przedsiębiorstw, ale też ich interesariuszy, panuje duże poczucie niepewności i chaos informacyjny. W efekcie,

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0097&from=EN>, s. 2

³ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:9f5e7e95-df06-11eb-895a-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088

STRATEGIA FINANSOWANIA PRZEJŚCIA NA ZRÓWNOWAŻONĄ GOSPODARKE

FINANSOWANIE TRANSFORMACJI DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Strategia ta zapewnia narzędzia i polityki umożliwiające podmiotom gospodarczym w całej gospodarce finansowanie ich planów transformacji oraz osiągnięcie celów klimatycznych i szerzej środowiskowych, niezależnie od punktu wyjścia.

INKLUZYWNOŚĆ

Strategia ta zaspokaja potrzeby i zapewnia osobom fizycznym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom większy dostęp do zrównoważonego finansowania.

SEKTOR FINANSOWY ODPORNOŚĆ I WKŁAD

Strategia ta określa, w jaki sposób sam sektor finansowy może przyczynić się do osiągnięcia celów Zielonego Ładu, stając się jednocześnie bardziej odpornym i zwalczając „greenwashing”.

GLOBALNE AMBICJE

Niniejsza strategia określa, w jaki sposób promować międzynarodowy konsensus na rzecz ambitnego, globalnego programu zrównoważonego finansowania.

Źródło: Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, Strategy for Financing the Transition to a Sustainable Economy, COM(2021) 390 final

w dyskusji publicznej pojawia się szereg **mitów** dotyczących zarówno rozumienia przez Unię Europejską zrównoważonego finansowania, jak i poszczególnych regulacji, które często trudno odróżnić od **faktów**. Szczególne zainteresowanie budzą dwie regulacje, które nakładają określone obowiązki zarówno na przedsiębiorstwa finansowe jak i niefinansowe:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2020/852 w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje

Dlatego też, niniejsza publikacja przede wszystkim odnosi się do faktów oraz mitów dotyczących tych dwóch regulacji.

dr Aleksandra Stanek-Kowalczyk
SAPERE Sustainable Business Solutions

Fakty i mity

Zrównoważone finansowanie dotyczy wyłącznie wykorzystania środków publicznych na rzecz realizacji zielonych inwestycji

FAKTY

Komisja Europejska definiuje zrównoważone finansowanie (*sustainable finance*) jako „proces należytego uwzględniania przez sektor finansowy aspektów środowiskowych, społecznych i zarządczych (ESG) w celu zwiększenia długoterminowych inwestycji w zrównoważone działania i projekty gospodarcze” (źródło: www.ec.europa.eu, *What is sustainable finance*)

Zrównoważone finansowanie nie definiuje źródła środków finansowych (publiczne/ prywatne), ale sposób i cel finansowania tzn.: włączenie aspektów ESG w decyzje inwestycyjne, a poprzez to finansowanie zrównoważonego rozwoju.

Wspieranie zielonej transformacji jest jednym z najważniejszych priorytetów w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Faktycznie, fundusze unijne będą odgrywały kluczową rolę w budowaniu zrównoważonej gospodarki UE: w ramach budżetu na lata 2021-2027 25% środków zostanie przeznaczonych na finansowanie działań związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym oraz na inicjatywy wspierające realizację celów środowiskowych (źródło: ec.europa.eu *What is the Green Deal Investment Plan?*). Unia Europejska jest jednak świadoma, że same środki publiczne nie wystarczą na realizację ambitnych celów zawartych w Europejskim Zielonym Ładzie, dlatego też, Plan Inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu ogłoszony w styczniu 2020 roku (*COM/2020/21 final*) oparty jest na trzech filarach:

- **Finansowanie** – zmobilizowanie w ciągu najbliższych 10 lat co najmniej 1 biliona EUR zrównoważonych inwestycji
- **Wzmacnianie** – tworzenie zachęt, które uwolnią lub przekierują zarówno środki publiczne jak i prywatne na inwestycje i projekty zrównoważone – zrównoważone finansowanie ma być sercem inwestycji w ramach UE; UE ułatwi też zrównoważone inwestycje publiczne oraz wprowadzi procedury zapewniające pomoc publiczną dla regionów odczuwających skutki transformacji
- **Praktyczne wsparcie** – UE będzie wspierała instytucje publiczne w projektowaniu i realizacji zrównoważonych projektów a środki na realizację planu mają pochodzić z trzech źródeł: środki sektora prywatnego, budżet UE, budżety krajowe (*COM/2020/21 final*, s. 3).

Zawężanie pojęcia zrównoważone finansowanie (*sustainable finance*) wyłącznie do wsparcia publicznego tzn. finansowania działań i inwestycji zrównoważonych ze środków publicznych lub środków unijnych jest nieuzasadnione. W ramach tego pojęcia zawiera się także finansowanie tego typu inwestycji ze środków prywatnych. W ramach swoich działań, Unia Europejska tworzy regulacje oraz zachęty, które mają wspierać przekierowywanie środków prywatnych na inwestycje zrównoważone.

Taksonomia [Rozporządzenie UE 2020/582] nakłada obowiązki sprawozdawcze na podmioty objęte dyrektywą dotyczącą sprawozdawczości niefinansowej

FAKTY

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 ustanawia kryteria służące ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na potrzeby określenia stopnia, w jakim dana inwestycja jest zrównoważona środowiskowo.

Zgodnie z artykułem 1, Rozporządzenie to ma zastosowanie do:

1. przyjętych przez państwa członkowskie lub Unię środków określających wymogi dla uczestników rynku finansowego lub emitentów w odniesieniu do produktów finansowych lub obligacji korporacyjnych, które są udostępniane jako zrównoważone środowiskowo;
2. uczestników rynku finansowego, którzy udostępniają produkty finansowe;

oraz:

3. przedsiębiorstw, które podlegają obowiązkowi publikacji oświadczenia na temat informacji niefinansowych lub skonsolidowanego oświadczenia na temat informacji niefinansowych na mocy, odpowiednio, art. 19a lub 29a dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE;

Wspomniane powyżej artykuły 19a i 29a Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE do polskiego prawa zostały transponowane w ramach Ustawy o Rachunkowości poprzez art. 49b (sprawozdanie z działalności jednostki) oraz art. 55 ust. 2b (sprawozdania z działalności grupy kapitałowej).

Zatem taksonomia nakłada poniższy obowiązek sprawozdawczy na tę samą grupę podmiotów, które ujawniają dane niefinansowe na mocy Ustawy o Rachunkowości:

(artykuł 8) **Każde przedsiębiorstwo podlegające obowiązkowi publikowania informacji niefinansowych na mocy art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE zawiera w swoim oświadczeniu na temat informacji niefinansowych lub w skonsolidowanym oświadczeniu na temat informacji niefinansowych informacje na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu działalność tego przedsiębiorstwa jest związana z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na podstawie art. 3 i 9 niniejszego rozporządzenia.**

Przedsiębiorstwa **niefinansowe** ujawniają w szczególności następujące informacje:

- udział procentowy ich obrotu pochodzący z produktów lub usług związanych z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na podstawie art. 3 i 9;
- oraz udział procentowy ich nakładów inwestycyjnych oraz wydatków operacyjnych odpowiadający aktywom lub procesom związanym z działalnością gospodarczą, która kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo na podstawie art. 3 i 9.

WAŻNE: W lipcu 2021 Komisja Europejska przyjęła odpowiedni akt delegowany, który precyzuje treść i formę i prezentację informacji, które mają być ujawniane, w tym metody użytej w celu zapewnienia zgodności z nimi. Uwzględniona została zarówno specyfika przedsiębiorstw finansowych, jak i przedsiębiorstw niefinansowych. Akt ten obowiązywać będzie od momentu publikacji w Dzienniku Urzędowym.

Działalność gospodarcza zrównoważona środowiskowo, musi spełniać łącznie wszystkie kryteria określone w taksonomii

FAKTY

Artykuł 3 Rozporządzenia UE 2020/852 (taksonomia), mówi, że:

Dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo, jeżeli działalność ta:

- wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z celów środowiskowych określonych w Rozporządzeniu,
- nie wyrządza poważnych szkód dla żadnego z celów środowiskowych określonych w Rozporządzeniu,
- jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami,
- spełnia techniczne kryteria kwalifikacji.

Oznacza to, że dana działalność musi spełnić łącznie **wszystkie powyższe kryteria**, aby mogła zostać uznana za zrównoważoną środowiskowo.

Z drugiej strony działalność, która wnosi istotny wkład w realizację jednego z celów środowiskowych, ale równocześnie wyrządza poważne szkody dla innego celu **nie jest** działalnością zrównoważoną.

Czym są minimalne gwarancje?

Minimalnymi gwarancjami są procedury stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych oraz Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw pracy oraz zasad i praw określonych w Międzynarodowej karcie praw człowieka.

Czym są techniczne kryteria kwalifikacji?

Techniczne kryteria kwalifikacji to kryteria szczegółowe, które pozwalają jednoznacznie określić, czy dana działalność kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo.

Odpowiedni akt delegowany dotyczący technicznych kryteriów kwalifikacji dla pierwszych dwóch celów środowiskowych zdefiniowanych w taksonomii został przyjęty przez Komisję Europejską w czerwcu 2021 r. Odpowiedni akt delegowany dla pozostałych czterech celów ma zostać przyjęty do 30. grudnia 2021.

WAŻNE: Rozporządzenie UE 2020/852 (taksonomia) definiuje i precyzuje obecnie kryteria dla zrównoważonej **środowiskowo** działalności gospodarczej. Zgodnie z zapisem przyjętym w Rozporządzeniu: „dalsze wskazówki dotyczące działalności przyczyniającej się do realizacji innych celów dotyczących zrównoważonego rozwoju, w tym **celów społecznych**, mogą zostać opracowane na późniejszym etapie”.

Działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z użyciem stałych paliw kopalnych spełnia kryteria działalności zrównoważonej środowiskowo, jeśli w ramach niej podejmowane są działania zmierzające do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych

FAKTY

Zgodnie z artykułem 10 ust 2 Rozporządzenia UE 2020/852 (taksonomia):

Działalność gospodarczą, dla której nie istnieją alternatywne niskoemisyjne rozwiązania wykonalne pod względem technologicznym i ekonomicznym, kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu, jeżeli wspomaga ona przejście do gospodarki neutralnej dla klimatu zgodnie ze ścieżką prowadzącą do ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5°C powyżej poziomów sprzed epoki przemysłowej, w tym poprzez stopniowe wycofywanie emisji gazów cieplarnianych, w szczególności emisji ze stałych paliw kopalnych, oraz jeżeli taka działalność:

- a. wytwarza emisje gazów cieplarnianych na poziomie odpowiadającym najlepszym wynikom w danym sektorze lub danej gałęzi przemysłu,
 - b. nie utrudnia rozwoju i wdrażania alternatywnych niskoemisyjnych rozwiązań,
- oraz
- c. nie prowadzi do uzależnienia od aktywów wysokoemisyjnych, z uwzględnieniem ekonomicznego cyklu życia tych aktywów.

W przypadku działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z użyciem stałych paliw kopalnych, **zapis ten jednak nie ma zastosowania**, ponieważ, Artykuł 19 Rozporządzenia, dotyczący Technicznych Kryteriów Kwalifikacji (ustęp 3), mówi, że: Techniczne kryteria kwalifikacji (...) **zapewniają, by działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z użyciem stałych paliw kopalnych, nie kwalifikowała się jako zrównoważona środowiskowo działalność gospodarcza.**

Oznacza to, że niezależnie od podejmowanych działań i osiągniętych wyników, także w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, wspomniana wyżej działalność nie może być uznana za działalność zrównoważoną środowiskowo.

Rozporządzenie 2019/2088 nakłada obowiązki na podmioty inne niż uczestnicy rynku finansowego i doradcy finansowi

FAKTY

Rozporządzenie 2019/2088 nakłada bezpośrednio obowiązki na uczestników rynku finansowego i doradców finansowych, którzy są precyzyjnie zdefiniowani. Zgodnie z artykułem 1 Rozporządzenia: (...) rozporządzenie ustanawia zharmonizowane przepisy dla **uczestników rynku finansowego i doradców finansowych** dotyczące przejrzystości w odniesieniu do wprowadzania do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju oraz brania pod uwagę niekorzystnych skutków dla zrównoważonego rozwoju w prowadzonych przez nich działaniach, a także w odniesieniu do przedstawiania przez nich informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem na temat produktów finansowych.

W artykule 2 wymienione są wszystkie podmioty mieszczące się w tej definicji.

Uczestnik rynku finansowego oznacza:

- a. zakład ubezpieczeń, który udostępnia ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny;
- b. firmę inwestycyjną, która świadczy usługi zarządzania portfelem;
- c. instytucję pracowniczych programów emerytalnych (IORP);
- d. twórcę produktu emerytalnego;
- e. zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (ZAFI);
- f. dostawcę ogólnoeuropejskiego indywidualnego produktu emerytalnego (OIPE);
- g. zarządzającego kwalifikowalnym funduszem venture capital zarejestrowanego zgodnie z art. 14 rozporządzenia (UE) nr 345/2013;
- h. zarządzającego kwalifikowalnym funduszem na rzecz przedsiębiorczości społecznej zarejestrowanego zgodnie z art. 15 rozporządzenia (UE) nr 346/2013;
- i. spółkę zarządzającą przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe (spółkę zarządzającą UCITS);

lub

- j. instytucję kredytową, która świadczy usługi zarządzania portfelem;

Doradca finansowy oznacza:

- a. pośrednika ubezpieczeniowego, który świadczy usługi doradztwa ubezpieczeniowego w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- b. zakład ubezpieczeń, który świadczy usługi doradztwa ubezpieczeniowego w odniesieniu do ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych;
- c. instytucję kredytową, która świadczy usługi doradztwa inwestycyjnego;
- d. firmę inwestycyjną, która świadczy usługi doradztwa inwestycyjnego;
- e. ZAFI, który świadczy usługi doradztwa inwestycyjnego zgodnie z art. 6 ust. 4 lit. b) ppkt (i) dyrektywy 2011/61/UE; lub
- f. spółkę zarządzającą UCITS, która świadczy usługi doradztwa inwestycyjnego zgodnie z art. 6 ust. 3 lit. b) ppkt (i) dyrektywy 2009/65/WE;

Rozporządzenie **bezpośrednio nakłada obowiązki na uczestników rynku finansowego i doradców finansowych**. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że wypełnienie tych obowiązków nie będzie możliwe bez ujawnienia określonych danych niefinansowych przez inne podmioty rynkowe będące przedmiotem inwestycji instytucji finansowych.

Należy zatem oczekiwać, że wymagania nałożone przez Rozporządzenie bezpośrednio na podmioty rynku finansowego, **pośrednio będą także wpływać na innych uczestników rynku** i formułowanie wobec nich oczekiwań dotyczących ujawniania określonych danych ESG.

Celem produktu promującego aspekt społeczny lub środowiskowy nie jest zrównoważona inwestycja

FAKTY

Rozporządzenie UE 2019/2088 wprowadza rozróżnienie pomiędzy produktami finansowymi, które promują aspekt środowiskowy lub społeczny, a produktami finansowymi, których celem jest osiągnięcie pozytywnych skutków środowiskowych i społecznych:

1. Produkty promujące aspekt społeczny lub środowiskowy. Rozporządzenie nie zawiera definicji tego typu produktów oraz definicji działań rozumianych jako promocja aspektów społecznych lub środowiskowych.

Jednym ze sposobów, w jaki produkty finansowe mogą promować cechy środowiskowe lub społeczne, jest uwzględnienie głównych negatywnych skutków decyzji inwestycyjnych. Produkty finansowe, których celem jest zrównoważona inwestycja, **muszą również uwzględniać wskaźniki negatywnego wpływu** w ramach ujawniania informacji o braku znaczącej szkody dla celów zrównoważonego rozwoju.

2. Zrównoważone inwestycje, zdefiniowane w Rozporządzeniu jako: *inwestycje w działalność gospodarczą, która przyczynia się do realizacji celu środowiskowego, na przykład taka, która jest mierzona za pomocą kluczowych wskaźników zasobooszczędności pod kątem zużycia energii, wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych, wykorzystywania surowców, zużycia wody i użytkowania gruntów, generowania odpadów, emisji gazów cieplarnianych lub wpływu na różnorodność biologiczną i gospodarkę o obiegu zamkniętym, lub inwestycję w działalność gospodarczą, która przyczynia się do realizacji celu społecznego, w szczególności inwestycję przyczyniającą się do przeciwdziałania nierównościom lub inwestycję wspierającą spójność społeczną, integrację społeczną i stosunki pracy, lub inwestycję*

w kapitał ludzki lub w społeczność znajdujące się w niekorzystnej sytuacji pod względem gospodarczym lub społecznym, o ile takie inwestycje nie naruszają poważnie któregokolwiek z tych celów, a spółki, w które dokonano inwestycji, stosują dobre praktyki w zakresie zarządzania, w szczególności w odniesieniu do solidnych struktur zarządzania, stosunków pracowniczych, wynagrodzenia dla osób zatrudnionych i przestrzegania przepisów prawa podatkowego;

Wymienione wyżej dwa rodzaje produktów różni cel jaki realizują: **promowanie aspektów społecznych i środowiskowych versus osiągnięcie pozytywnych skutków społecznych i środowiskowych (zrównoważona inwestycja).**

W projekcie RTS (Regulatory Technical Standards) a więc regulacji drugiego stopnia, uszczegóławiającej zapisy Rozporządzenia UE 2019/2088, przedstawionym 2. lutego 2021, znajduje się następujący zapis: *W celu zapewnienia jasności inwestorom, informacje udzielane przed zawarciem umowy dotyczące produktów finansowych promujących cechy środowiskowe lub społeczne powinny jasno określać, w drodze oświadczenia, że celem takich produktów nie są zrównoważone inwestycje.*

SFDR określa minimalny wymagany poziom zrównoważonych produktów, które należy posiadać w ofercie

FAKTY

Celem Rozporządzenia UE 2019/2088 jest **zmniejszenie asymetrii informacji** między zleceniodawcą a zleceniobiorcą w odniesieniu do wprowadzenia do działalności ryzyk dla zrównoważonego rozwoju, brania pod uwagę niekorzystnych skutków dla zrównoważonego rozwoju, promowania aspektu środowiskowego lub społecznego oraz zrównoważonych inwestycji. Rozporządzenie nakłada na uczestników rynku finansowego i doradców finansowych wymóg ujawniania stosownych informacji inwestorom końcowym przed zawarciem umowy, a następnie na bieżąco, w przypadku gdy działają oni jako zleceniobiorcy tych inwestorów końcowych (zleceniodawców).

Zgodnie z tak postawionym celem, w Rozporządzeniu znajdują się wymagania wobec uczestników rynku finansowego dotyczące ujawniania określonych informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem:

- na stronach internetowych;
- w dokumentach przedumownych;
- w sprawozdaniach okresowych.

Rozporządzenie ma zapewnić transparentność i spójność informacji przekazywanych przez uczestników rynku finansowego w odniesieniu do:

- **podmiotów** poprzez ujawnianie informacji dotyczących ich podejścia do oceny negatywnych skutków dla zrównoważonego rozwoju i uwzględniania ryzyk dla zrównoważonego rozwoju oraz
- **produktów finansowych** poprzez ujawnianie określonych informacji dotyczących produktów promujących aspekty społeczne i środowiskowe oraz zrównoważonych inwestycji.

Rozporządzenie określa jakie informacje pozwalające Klientowi podjąć decyzję o wyborze produktu w oparciu o kwestie zrównoważonego rozwoju należy ujawniać, **ale nie określa minimalnego wymaganego poziom zrównoważonych produktów, które uczestnik rynku finansowego powinien posiadać w ofercie**. Decyzja dotycząca tworzenia produktów oraz uwzględniania w nich aspektów zrównoważonego rozwoju jest decyzją podmiotu, który dany produkt tworzy.

Rozporządzenia 2019/2088 nie stosuje się od 10 marca 2021 r. ze względu na opóźnienia w przygotowaniu RTS

FAKTY

Zgodnie z artykułem 20 Rozporządzenia 2019/2088 stosuje się je od 10 marca 2021 r. **Data ta nie uległa zmianie** i obowiązki wynikające bezpośrednio z Rozporządzenia powinny zostać przez określone podmioty wypełnione.

Wraz z Rozporządzeniem w życie miały wejść tzw. RTS (*Regulatory Technical Standards*) czyli regulacje drugiego stopnia, uszczegóławiające zapisy Rozporządzenia.

RTSy precyzują szereg zapisów ujętych w Rozporządzeniu, w tym szczegółowe treści poszczególnych informacji o których mowa w regulacji pierwszego stopnia (Rozporządzenie) oraz wymogi dotyczące ich prezentacji.

2 lutego 2021 r. ESAs (*European Standard Authorities: EBA, EIOPA, ESMA*) przedstawiły i przekazały Komisji Europejskiej raport końcowy zawierający propozycję RTS.

25 lutego 2021 r. ESAs opublikowały **wspólne stanowisko dotyczące stosowania RTS**, zalecając traktowanie RTS w okresie przejściowym jako punktu odniesienia przy wdrażaniu Rozporządzenia EU 2019/2088 i **opóźnienie ich stosowania**. Instytucje te w swoim stanowisku zastrzegły także, że przedstawiony 2 lutego dokument jest propozycją, która musi zostać zatwierdzona przez Komisję Europejską oraz Parlament Europejski – finalne RTS mogą się zatem różnić od tych, zaproponowanych przez ESAs.

ESAs proponują jako datę wdrożenia RTS **1 stycznia 2022 r.**

W przypadku rozdziału V RTS, dotyczącego przejrzystości w zakresie promowania aspektu środowiskowego lub społecznego i zrównoważonych inwestycji w sprawozdaniach okresowych (artykuł 11 SFDR) ESAs rekomenduje, aby w przypadku, gdy „RTS nie zostaną przyjęte wystarczająco wcześnie, aby umożliwić uczestnikom rynków finansowych zebranie niezbędnych informacji i dostosowanie ich praktyk do rozdziału V RTS przez co najmniej sześć miesięcy (...) Komisja sprecyzowała, że rozdział V RTS ma zastosowanie do raportów okresowych, których okresy sprawozdawcze rozpoczynają się od 1 stycznia 2022 r. W ten sposób wymogi rozdziału V RTS miałyby zastosowanie tylko do raportów okresowych publikowanych w 2022 r. lub później w odniesieniu do okresów odniesienia rozpoczynających się od 1 stycznia 2022 r. Raporty opublikowane w 2022 r. w odniesieniu do okresów odniesienia rozpoczynających się przed 1 stycznia 2022 r., stosowałyby wymogi oparte na zasadach, o których mowa w art. 11 ust. 1 SFDR”.

Od 30 czerwca 2021 wszystkie duże podmioty rynku finansowego muszą brać pod uwagę negatywne skutki swoich decyzji inwestycyjnych dla zrównoważonego rozwoju

FAKTY

Zgodnie z artykułem 4 Rozporządzenia obecnie **uczestnicy rynku finansowego oraz doradcy finansowi mogą brać pod uwagę niekorzystne skutki decyzji inwestycyjnych dla zrównoważonego rozwoju, ale nie mają takiego obowiązku.**

Informacje o tym, czy i w jaki sposób niekorzystne skutki decyzji inwestycyjnych są przez dany podmiot uwzględniane należy opublikować na stronie internetowej:

a) „w przypadku gdy **brane są pod uwagę** główne niekorzystne skutki decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju – wyrażane jest przez oświadczenie na temat strategii w zakresie *due diligence* w odniesieniu do tych skutków, biorąc przy tym należyte pod uwagę swoją wielkość oraz charakter i skalę prowadzonej działalności, a także rodzaje produktów finansowych, które udostępniają;

b) w przypadku gdy **nie są brane pod uwagę** główne niekorzystne skutki decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju – publikowane powinno być jasne uzasadnienie takiego postępowania, obejmujące w stosownych przypadkach informacje na temat tego, czy i kiedy podmiot zamierza brać pod uwagę takie niekorzystne skutki.”

Odstępstwo od powyższego zapisu dotyczy dużych **uczestników rynku finansowego** którzy przekraczają na dzień bilansowy kryterium średniej liczby 500 pracowników w ciągu roku obrotowego.

Podmioty te od 30 czerwca 2021 zobowiązane są do uwzględniania głównych niekorzystnych skutków decyzji inwestycyjnych dla czynników zrównoważonego rozwoju i publikowania stosownego oświadczenia na stronie internetowej zgodnie z punktem a). Oznacza to, że od tego momentu nie mogą już korzystać z opcji wskazanej w punkcie b) i zamieścić oświadczenia, że nie biorą wskazanych czynników pod uwagę.

W przypadku mniejszych podmiotów, które nie spełniają wskazanego powyżej kryterium dotyczącego zatrudnienia, możliwe jest nieuwzględnianie omawianych skutków decyzji inwestycyjnych, wraz z uzasadnieniem takiego podejścia (zgodnie z punktem b) powyżej, także po 30 czerwca 2021.

Źródło: UE 2019/ 2088, artykuł 4 ust. 1)

Zrównoważona działalność gospodarcza nie jest ograniczona do zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej

FAKTY

Rozporządzenie 2019/2088 (SFDR) definiuje zrównoważoną inwestycję jako: „inwestycję w działalność gospodarczą, **która przyczynia się do realizacji celu środowiskowego** (...) lub inwestycję w działalność gospodarczą, **która przyczynia się do realizacji celu społecznego**, w szczególności inwestycję przyczyniającą się do przeciwdziałania nierównościom lub inwestycję wspierającą spójność społeczną, integrację społeczną i stosunki pracy, lub inwestycję w kapitał ludzki lub w społeczność znajdujące się w niekorzystnej sytuacji pod względem gospodarczym lub społecznym, o ile takie inwestycje nie naruszają poważnie któregoś z tych celów, a spółki, w które dokonano inwestycji, stosują dobre praktyki w zakresie zarządzania, w szczególności w odniesieniu do solidnych struktur zarządzania, stosunków pracowniczych, wynagrodzenia dla osób zatrudnionych i przestrzegania przepisów prawa podatkowego”

Rozporządzenie UE 2020/852 (Taksonomia) zgodnie z artykułem 1 „ustanawia kryteria służące ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako **„zrównoważona środowiskowo”**. Oznacza to, że rozporządzenie **w obecnym kształcie** odnosi się wyłącznie do celów środowiskowych.

Zrównoważona działalność gospodarcza, może jednak także obejmować działalność, która ma istotny wkład w realizację celów społecznych.

Ze względu na obecne priorytety Unii Europejskiej związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym, przyjęto założenie, że w ramach opracowywania Taksonomii, w pierwszym kroku „zostaną opracowane jasne wskazówki dotyczące działalności kwalifikującej się jako działalność przyczyniająca się

do realizacji celów środowiskowych, które pomogą inwestorom w uzyskaniu informacji o inwestycjach finansujących zrównoważoną środowiskowo działalność gospodarczą. Dalsze wskazówki dotyczące działalności przyczyniającej się do realizacji innych celów dotyczących zrównoważonego rozwoju, w tym celów społecznych, mogą zostać opracowane na późniejszym etapie.”

Zgodnie z artykułem 26 Taksonomii, do dnia 31 grudnia 2021 r. „Komisja opublikuje sprawozdanie opisujące przepisy, które byłyby wymagane do rozszerzenia zakresu stosowania rozporządzenia poza zrównoważoną środowiskowo działalność gospodarczą oraz opisujące przepisy niezbędne do objęcia tym zakresem między innymi innych celów dotyczących zrównoważonego rozwoju, **w tym celów społecznych**.”

Podsumowanie

Z dostępnych publicznie danych wynika, że na koniec 2020 roku wartość aktywów ulokowanych w funduszach uwzględniających kryteria ESG w ujęciu globalnym wynosiła 40,5 bln dolarów. Jednak przelomowe były wydarzenia, do których doszło w Europie w pierwszym kwartale 2021 roku. Aktywa ulokowane w fundusze typu ETF o charakterze ESG osiągnęły poziom 25,8 mld dolarów i przekroczyły poziom inwestycji w inne rodzaje funduszy ETF, gdzie wartość wpłat wyniosła odpowiednio 22,3 mld dolarów. Dane te wyraźnie pokazują, że **kwestia inwestowania opartego o zagadnienia zrównoważone nie jest chwilową modą tylko nowym trendem.**

Zjawisko to charakteryzuje się rosnącymi oczekiwaniami w zakresie udostępniania przez spółki inwestorom, kredytodawcom i zarządzającym aktywami na całym świecie dodatkowych informacji w zakresie danych środowiskowych, społecznych oraz związanych z łańcem korporacyjnym (ESG). Z przeprowadzonych przez GPW konsultacji jednoznacznie wynika, że **większość globalnych zarządzających aktywami dąży do pełnego włączenia kryteriów ESG w procesie inwestycyjnym.** Staje się to również coraz ważniejszym aspektem dla inwestorów indywidualnych.

Odpowiedzią na nowe wyzwania jest również otoczenie regulacyjne, którego wynikiem jest pojawienie się rozporządzenia SFDR oraz regulacji CSRD i Taksonomii EU. Zgodnie z intencją Komisji Europejskiej nowe przepisy prawa mają ramy zrównoważonego finansowania i unia rynków kapitałowych ma na celu wzajemne wzmocnienie, stwarzające więcej możliwości dla przedsiębiorstw i inwestorów. **Dobrze zintegrowane i wydajne rynki kapitałowe powinny działać jako katalizator skutecznej mobilizacji i alokacji kapitału w zakresie zrównoważonych inwestycji.** Z kolei dynamika polityki zrównoważonego finansowania zwiększa wagę i pilność wysiłków na rzecz budowy jednolitego i zrównoważonego rynku kapitałowego w Unii Europejskiej.

Należy przyjąć, że **nowe normy mogą pomóc w zwiększeniu finansowania na rzecz firm, emitentów i inwestorów, którzy przechodzą na bardziej zrównoważone działania i modele biznesowe.** Mogą również pomóc inwestorom, tworząc przejrzyste, wiarygodne ramy zapobiegające tzw. greenwashing. Nowe podejście będzie prowadzić do ułatwienia przepływu kapitału na rzecz działań w zakresie transformacji.

Natomiast w przyszłości modele definiujące instrumenty finansowe mogłyby pomóc w zapewnieniu jasności, przejrzystości i spójności na zrównoważonych rynkach finansowych. Modele te umożliwiłyby i zaspokoilyby przyszłe innowacje rynkowe, przy jednoczesnym zapewnieniu minimalnego poziomu przejrzystości i wiarygodności w odniesieniu do czynników zrównoważonego rozwoju opracowywanych przez rynek. Ponadto **intencją Komisji Europejskiej jest określenie wzorców środowiskowych, społecznych i zarządzania (ESG) oraz minimalnych kryteriów zrównoważonego rozwoju dla produktów finansowych,** które promują cechy środowiskowe lub społeczne. Innym wymiarem tych działań może być stworzenie w ramach regulacji prospektowych minimalnych wymogów dotyczących porównywalności, przejrzystości i harmonizacji informacji dostępnych dla wszystkich emitentów papierów wartościowych.

Planowane zmiany będą niewątpliwie zmierzać do budowy nowej rzeczywistości z punktu widzenia funkcjonowania emitentów na rynkach kapitałowych. **Odpowiednio dostosowanie się do nowych standardów będzie stanowiło istotną przewagę konkurencyjną na polu rozwoju oferty biznesowej i pozyskiwania finansowania na rzecz prowadzonej działalności.** Wreszcie **będzie niósł z sobą ważne korzyści na rzecz ochrony środowiska i klimatu,** skutecznie zapewniając realizację agendy europejskiej 2050.

dr Tomasz Wiśniewski,
Giełda Papierów Wartościowych

O Partnerach

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. oraz spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej GPW prowadzą działalność operacyjną mając na uwadze nie tylko najwyższe standardy biznesowe, ale również kwestie społeczne, etyczne oraz związane z ograniczaniem wpływu na środowisko naturalne. GPW jest liderem w regionie Europy Środkowej i Wschodniej, a jej udział w obrocie akcjami na giełdach regionu wynosi 81%. GPW przewodniczy inicjatywie Giełd Trójmorza oraz aspiruje do roli regionalnego hubu dla młodych spółek technologicznych o ogromny potencjał, tzw. jednorożców.

W listopadzie 2021 r. średnia dzienna wartość obrotu akcjami w ramach arkusza zleceń na Głównym Rynku GPW wyniosła 1 488,0 mln zł. Na koniec listopada br. na Głównym Rynku notowane były akcje 426 firm (379 krajowych i 47 zagranicznych), natomiast na parkiecie NewConnect 378 spółki (374 krajowych i 4 zagraniczne). W zeszłym roku Grupa Kapitałowa GPW wypracowała rekordowe przychody ze sprzedaży w wysokości 403,8 mln zł i jeden z najwyższych w swojej historii zysk netto, który przekroczył 151 mln zł. Według danych Federacji Europejskich Giełd Papierów Wartościowych, w 2020 r. GPW zajęła I miejsce w Europie pod względem procentowego wzrostu obrotów akcjami i III miejsce pod kątem wartości ofert pierwotnych. Pod koniec 2020 r. GPW była też II rynkiem w Europie pod względem płynności oraz osiągnęła status światowego lidera pod względem liczby notowanych spółek z sektora gamedev.

SAPERE oferuje oparte na kilkunastoletnim doświadczeniu pracy z klientami rozwiązania, umożliwiające efektywne zarządzanie oraz raportowanie kwestii zrównoważonego rozwoju (ZR), takie jak:

- **SREPORT** - narzędzie, które pomaga firmom gromadzić dane i generuje gotowe sprawozdanie w zakresie ZR.
- **SREPORT DATABASE** – prosty system zbierania danych klientów, niezbędnych na potrzeby sprawozdawczości oraz analiz w zakresie ZR zgodnie z regulacjami UE.
- **Platformę e-learningową**, na której umieszczane są standardowe oraz dedykowane konkretnym podmiotom szkolenia online w zakresie ZR.

SAPERE pomaga przygotować się do wdrożenia regulacji unijnych związanych ze zrównoważonym finansowaniem oraz raportowaniem kwestii ZR (m.in. UE 2019/2088, UE 2020/852, CSRD), wspiera klientów w kompleksowej transformacji strategicznej na rzecz ZR, w tym: w budowaniu strategii, raportowaniu, zarządzaniu ryzykiem i relacjami z interesariuszami, mierzeniu i zarządzaniu wpływem na otoczenie.

www.sapere.site

Grupa Santander Bank Polska S.A. jest jedną z największych grup finansowych i największym bankiem z kapitałem prywatnym w Polsce. Oferuje nowoczesne rozwiązania finansowe dla osób indywidualnych, mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz polskich i międzynarodowych korporacji. Bank ma jedną z największych sieci oddziałów i placówek partnerskich, jak również świadczy usługi poprzez elektroniczne kanały dostępu, w tym bankowość mobilną. Jest jednym z liderów rynku w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach bankowych, konsekwentnie budując swoją markę zgodnie ze strategicznym celem osiągnięcia pozycji najlepszego banku dla klienta. Priorytetem Santander Bank Polska jest satysfakcja i lojalność klientów, dlatego Bank regularnie wprowadza do oferty innowacyjne funkcjonalności, które pomagają dbać o finanse osobiste oraz efektywnie zarządzać finansami firmowymi. Od 2011 r. Bank należy do międzynarodowej Grupy Santander. Spółki z Grupy Santander Bank Polska oferują m.in. fundusze inwestycyjne, ubezpieczenia, leasing oraz faktoring.